

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 1 maj 1916 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om rätt för värnpliktig, vars hustru och barn åtnjuta familjeunderstöd, att oavkortat lyfta honom tillkommande penningbidrag.

Närvarande vid ärendets slutliga behandling: herrar Kvarnzelius, greve Spens, Lindqvist i Stockholm, Karlsson i Fjäl, Olsson i Hov, Westman, J. Nilsson, Hans Andersson, E. A. Nilson, Malmborg och Åkerman.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 96, vilken blivit till andra sammansatta stats- och lagutskottet hänvisad, har herr *F. V. Thorsson* hemställt, att riksdagen måtte medgiva, att värnpliktig, som inkallas till tjänstgöring, må, oberoende av till hans familj eventuellt utgående familjeunderstöd, oavkortat uppbära och kvittera honom enligt riksdagens beslut tillkommande penningbidrag under all tjänstgöring i linjen med 50 öre om dagen, och under all tjänstgöring vid reservtrupp och landstomsövning med 1 krona om dagen, samt att värnpliktigt underbefäl tillkommande penningtillskott ävenledes måtte oavkortat till den värnpliktige utbetalas.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sitt förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Vid 1914 års senare riksdag bestämdes det värnpliktig tillkommande penningbidraget till 50 öre om dagen under tjänstgöring i linjen

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 6 saml. 3 avd. 1 häft. (Nr 1.)

och till 1 krona om dagen under reservtruppövning och landstormsövning. Förutom penningbidraget åtnjuter till beväringen hörande värnpliktig, vilken tjänstgör såsom underbefäl, under tiden för sådan tjänstgöring ett särskilt tillskott i penningar. Penningtillskottet utgår enligt riksdagens beslut med 25 öre om dagen utom under tredje repetitions- (regements-)övningen vid infanteriet, då detsamma utgår med 50 öre om dagen till dem, som tjänstgöra såsom underbefäl och uttagits enligt § 26 mom. 2 värnpliktslagen.

Enligt gällande föreskrifter om familjeunderstöd skall emellertid värnpliktig, vilkens familj åtnjuter understöd, såsom bidrag därtill avstå större delen av nyssnämnda förmåner. Bestämmelsen härom återfinnes i § 3 av förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd), vilken § lyder sålunda:

»Värnpliktig skall själv bidraga till det hans hustru eller barn tillkommande understödet såväl med hela penningtillskottet, där sådant förekommer, som med den del av penningbidraget, varmed detta överstiger 20 öre för dag.»

Herr Thorsson har nu i sin ovannämnda motion föreslagit att penningbidraget och penningtillskottet skulle oavkortat utgå även till sådana värnpliktiga, som åtnjuta familjeunderstöd.

Detta förslag har utskottet funnit sig icke kunna utan en viss begränsning biträda. Grundsatsen att värnpliktig skall själv bidraga till utgående familjeunderstöd bör enligt utskottets mening bibehållas. Det synes emellertid skäligen böra medgivas, att värnpliktig behåller större delen av penningbidraget liksom även penningtillskottet, där sådant förekommer, i dess helhet. Enligt utskottets mening bör värnpliktigs bidrag till familjeunderstöd begränsas till en femtedel av penningbidraget. Ett beslut härom skulle — enligt vad framgår av uppgifter, som utskottet erhållit från arméförvaltningen — vidkommande armén medföra en kostnadsökning av omkring 160,000 kronor. I fråga om de värnpliktiga vid flottan skulle utgiftsökningen, bliva jämförelsevis ringa.

Den förändrade anordning beträffande penningbidraget, som utskottet nu förordat, föranleder ändring av § 3 i ovannämnda förordning, på sätt utskottet här nedan angiver; och synes den nya föreskriften i ämnet böra träda i kraft redan den 1 juni 1916.

En tillämpning redan detta år av den av utskottet föreslagna nya bestämmelsen lär icke behöva föranleda något överskridande av de förslagsanslag, från vilka de värnpliktigas avlöning utgår; och skulle icke

heller någon förhöjning av det av Kungl. Maj:t angivna beloppet av 1917 års anslag under fjärde huvudtiteln till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m. erfordras. Beträffande motsvarande anslag för år 1917 under femte huvudtiteln, vilka endast i ringa mån beröras av den ifrågasatta förändringen, har riksdagen redan fattat beslut.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av herr *Thorssons* ifrågavarande motion för sin del godkänna följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av § 3 i förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd).

Härigenom förordnas, att § 3 i förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd) skall erhålla följande ändrade lydelse:

Värnpliktig skall själv bidra till det hans hustru eller barn tillkommande understödet med en femtedel av penningbidraget.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 1916.

Stockholm den 1 maj 1916.

På sammansatta utskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.